

EUROPA EN DE CERTIFICEREND ACTUARIS

De positie van de certificerend of waarmerkend actuaris is in Nederland stevig verankerd. De basis hiervoor ligt in artikel 72 lid 3 en 4 en artikel 100 lid 3 en 4 van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 en artikel 147 lid 4 en artikel 148 van de Pensioenwet en overeenkomstig artikel 142 lid 4 en artikel 143 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Blijft dit zo, nu voor verzekeraars de Europese Richtlijn is aangepast (Solvency II) en voor pensioenfondsen er een concreet voorstel voor wijziging van de Europese Pensioenrichtlijn (IORP II) op tafel ligt?

F.R. Valkenburg AAG RBA is zelfstandig actuaris.

In de Europese teksten zien we het woord 'actuaris' niet als het gaat om de beoordeling van de technische voorzieningen en de toepassing van het risicobeheersysteem. Het woord 'actuarieel' zien we gelukkig wel. Europa spreekt van 'de actuariële functie'. Hier mogen we blij mee zijn. Ik weet nog goed hoe we enkele jaren geleden vanuit de Actuarial Association of Europe (AAE) hierover in gesprek waren met de Europese Commissie. In de teksten die toen naar het Europees Parlement gestuurd zouden worden als voorstel voor de nieuwe Richtlijn voor Verzekeraars stond namelijk niets over een actuariële functie. Wel was er sprake van een risicobeheerfunctie en van een auditfunctie. De Europese Commissie vond onze argumenten wel goed en vroeg om een tekst. Het moest alleen wel snel want de volgende dag zouden de voorstellen naar het Europees Parlement gaan. De AAE heeft toen in nauw overleg met de Europese Commissie gewerkt aan een tekst voor de Actuariële Functie.

Toch ontstond er al snel beroering bij enkele nationale actuariële verenigingen in Europa

Wij waren zeer blij met het resultaat. Mede door onze interventie was er plotseling toch sprake van een heuse Actuariële Functie. In het kader is zichtbaar welke taken tot de Actuariële Functie behoren zoals die nu in de voorstellen voor de IORP II Richtlijn zijn opgenomen. De Actuariële Functie bij Verzekeraars is vergelijkbaar van inhoud. Deze taken kennen we in Nederland al goed en komen tamelijk goed overeen met de werkzaamheden van een certificerend/waarmerkend actuaris. Toch ontstond er al snel beroering bij enkele nationale actuariële verenigingen in Europa. Deze beroering duurt nog steeds voort en gaat over het feit dat niet voorgeschreven wordt dat de Actuariële Functie ook door een actuaris ingevuld moet worden. In sommige lidstaten staat in de wetgeving expliciet vermeld dat de certificering door een actuaris uitgevoerd moet worden die lid is van de nationale actuariële vereniging. Deze unieke positie zou op de tocht komen te staan met de introductie van de Actuariële Functie.

Gesprekken met de Europese Commissie, met leden van het Europees Parlement en ook met de Europese toezichthouder EIOPA hebben heel duidelijk gemaakt dat geen enkele beroepsgroep aanspraak kan maken op de unieke invulling van welke functie of taak dan ook. In essentie heeft deze houding te maken het bevorderen van de concurrentie in de vrije beroepen. Diverse beroepsgroepen zijn zeer terughoudend ten aanzien van het opnemen van nieuwe toetreders. Deze beroepsgroepen werken

- feitelijk nog volgens het middeleeuwse systeem van gilden. De eisen voor toetreding lijken in een aantal gevallen vooral gericht op het hoog houden van de prijs voor de diensten van de bestaande leden van de beroepsgroep.

Ik stel voor dat we waar nodig stoppen met lobbyen voor een exclusieve positie

Alhoewel enkele nationale actuariële verenigingen zich enorm inspanssen om de verworven privileges te behouden, denk ik niet dat dat de weg voor ons actuarissen moet zijn. De tijden zijn veranderd. We leven niet meer in de Middeleeuwen. In de huidige tijd staat transparantie voorop en is het principe van de vrije markt een uitgangspunt, zeker als je praat met 'Europa'. Ik stel voor dat we waar nodig stoppen met lobbyen voor een exclusieve positie in het kader van de invulling van de Actuariële Functie. Ik stel verder voor dat we actief wijzen op wat leden van onze verenigingen te bieden hebben. Wij zijn namelijk wel bij uitstek geschikt voor de invulling van de Actuariële Functie. Ik denk dat wij op dit moment veel meer te bieden hebben dan menig andere beroepsgroep. Laten we daarom uitgaan van onze kracht. En wat hebben we een kracht in huis! Onze leden-actuarissen:

- Hebben een academische opleiding en voldoen aan de core syllabus van zowel de International Actuarial Association als van de Actuarial Association of Europe en hebben alle benodigde examens en toetsen voor kwalificatie met goed gevolg afgelegd;
- Zijn verplicht door middel van permanente educatie hun kennis en vaardigheden op peil te houden hetgeen ook strikt wordt gemonitord;
- Hebben zich te houden aan het Reglement van Orde van het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Deze gedragscode wordt regelmatig bijgewerkt om te blijven voldoen aan de ontwikkelingen van het vak en de omgeving en aan de vereisten van de International Actuarial Association en de Actuarial Association of Europe;
- Zijn onderworpen aan de tuchtspraak van het Koninklijk Actuarieel Genootschap;
- Houden rekening met de geldende actuariële standaarden, aanwijzingen en leidraden.

Op dit moment staan wij op ruime voorsprong

Met deze elementen zijn wij naar mijn vaste overtuiging 'fit en proper' en staan we zeer sterk om de Actuariële Functie in te vullen. Ook zijn naar mijn overtuiging actuarissen uitstekend geschikt om de risicobeheerfunctie in te vullen. Dit geldt in het bijzonder voor de actuarissen die de aanvullende 'ERM-CERA Expert Actuary' kwalificatie hebben verworven. Op dit moment ken ik geen vereniging van risk-managers met vergelijkbare opleiding, gedragscode en tuchtspraak en staan wij op ruime voorsprong. Geen noodzaak dus om te lobbyen voor een exclusieve positie voor actuarissen. We kunnen dit gewoon op eigen kracht. In Nederland weten we dat al jaren. Wij zien in onze eigen wetgeving wel diverse keren het woord

'actuaris' voorkomen, maar er wordt nergens gezegd dat dat ook een lid van het Koninklijk Actuarieel Genootschap moet zijn. Toch is het in de praktijk zo dat de rol van waarmerkend actuaris door een lid-actuaris van het Koninklijk Actuarieel Genootschap wordt ingevuld en dat is juist vanwege de genoemde krachtpunten.

Voorstel voor Actuariële functie in Europese Pensioenrichtlijn

Artikel 28

Actuariële functie

1. De lidstaten schrijven voor dat instellingen waarvan deelnemers en pensioengerechtigden niet alle risico's dragen, in een actuariële functie moeten voorzien met de volgende taken:
 - (p) zij coördineert en houdt toezicht op de berekening van technische voorzieningen;
 - (q) zij beoordeelt of de bij de berekening van de technische voorzieningen gehanteerde methodieken, onderliggende modellen en aannamen passend zijn;
 - (r) zij beoordeelt of er genoeg gegevens worden gebruikt bij de berekening van technische voorzieningen, en zij beoordeelt de kwaliteit van die gegevens;
 - (s) zij toetst de beste schattingen ('best estimates') aan de ervaring;
 - (t) zij verstrekt het bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan van de instelling informatie over de betrouwbaarheid en adequaatheid van de berekening van technische voorzieningen;
 - (u) zij brengt advies uit over de algehele gedragslijn voor het aangaan van verzekeringstechnische verplichtingen ingeval de instelling een dergelijke gedragslijn heeft;
 - (v) zij brengt advies uit over de adequaatheid van de verzekeringsregelingen ingeval de instelling dergelijke verzekeringsregelingen heeft; en
 - (w) zij draagt ertoe bij dat het risicobeheersysteem doeltreffend wordt toegepast.
2. De lidstaten schrijven voor dat instellingen ten minste één onafhankelijke persoon van binnen of buiten de instelling moeten aanwijzen die voor de actuariële functie verantwoordelijk is. ◀◀